

Mgr. Ondřej Pospíšil
Martinice 38, Proseč u Skutče, 539 44
tel.: 723 674 209;
IČO: 07168063

ÚPRAVA OBECNÍCH PROSTORŮ NÁVSI V OBCI DLOUHÉ

Zhodnocení záměru na základě biologického průzkumu

Pracování a průzkum provedli:

Mgr. Ondřej Pospíšil
Mgr. Jaromír Maštera (autorizovaná osoba)

Martinice, říjen 2019

Osnova:

1. Popis lokality – obec Dlouhé
2. Metodika
3. Výsledky
4. Doporučení vyplývající z průzkumu
5. Souhrn a zhodnocení vlivů
6. Fotodokumentace
7. Použitá literatura

V Martinicích, 3.11.2019

Mgr. Ondřej Pospíšil a Mgr. Jaromír Maštera

1. Popis lokality – obec Dlouhé

V zájmových územích byl posouzen výchozí stav před realizací z botanického a dle možností i zoologického hlediska a dopad zásahů na vegetaci, či případné ohrožené a zákonem chráněné druhy.

Hodnocená plocha je návěsí obce Dlouhé, kde jsou zásahy plánovány na pozemcích 1, 2, 3, 4, 40, 41, 42, 43, 44 a 45 v k.ú. Dlouhé na Moravě. Z hlediska vegetace se jedná o pravidelně sečná mezofilní luční společenstva, na kyselém a místy živinami bohatém substrátu v nadmořské výšce 550-555 m n. m. Na zkoumané ploše byly zaznamenány druhy poukazující na přesah k ruderalizovaným typům plevelečné vegetace, hajním společenstvům a společenstvům suchých trávníků.

2. Metodika

Botanický průzkum byl proveden v jediném termínu měsíce října 2019. Byly zaznamenávány vyšší rostliny a jejich vegetační společenstva. Zvolený termín průzkumu byl nejbližší možný, avšak již v nevhodnou dobu pro zachycení všech druhů cévnatých rostlin, případně pro jednoznačné určení některých z nich (takové druhy byly určeny do rodu – zkratka **sp.** = species, podrodu – zkratka **subg.** = subgenus, nebo sekce – zkratka **sect.**). Pro zoologický průzkum byl tento termín zcela nevhodný a v tomto období je možné spolehlivě zaznamenat pouze avifaunu.

U rostlin ohrožených na území ČR je použito označení kategorie ohrožení podle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Grulich et Chobot 2017) a dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. Nomenklatura českých i latinských názvů cévnatých rostlin je sjednocena podle Klíče ke květeně ČR (Kubát et al. 2002). V případě živočichů jsou použity kategorie červeného seznamu obratlovců ČR (Chobot et Němec 2017).

CSR - Červený seznam cévnatých rostlin (Grulich 2017):

C4a; LC-att	druh vyžadující pozornost
C3	druh ohrožený
C2	druh silně ohrožený

CSO - Červený seznam obratlovců ČR (Chobot et Němec 2017):

CR	kriticky ohrožený druh
EN	ohrožený druh
VU	zranitelný druh
NT	téměř ohrožený druh
LC	málo dotčený druh

3. Výsledky

Ve výsledcích jsou uvedeny všechny druhy rostlin zjištěných v lokalitě v roce 2019 a stupeň jejich případného ohrožení.

Vegetace zájmové plochy v obci Dlouhé se sestává z často sečených mezofilních trávníků s rozptýlenou výsadbou a okraji pěšin, chodníků a vozovky, které poskytují podmínky pro škálu druhů do fakultativně hajních, přes druhy plevelné a ruderální a v neposlední řadě i druhy mezických luk až subxerothermních trávníků. Lokalita v Dlouhém je potenciálně zajímavá přítomností vodní plochy požární nádrže, která však nehostí žádné vodní rostliny a kolmé betonové břehy neposkytují podmínky ani pro rostliny břehových partií a biotopů se zvýšenou hladinou spodní vody, které zde zjištěny nebyly.

Na této ploše bylo zachyceno 77 druhů planě rostoucích bylin a 8 druhů planě rostoucích dřevin. K nejzajímavějším nálezům patří rozchodník šestiřadý *Sedum sexangulare* při okraji zahrady v severní části, odkud se zjevně rozrůstá do prostoru zájmové plochy. Ve východní části byl pak objeven jeden exemplář krvavce menšího *Sanguisorba minor*, jehož přítomnost je překvapující kvůli jeho vázanosti na suché trávníky, až stepní vegetaci s bazickým substrátem. Poslední zajímavostí je jestřábník z podrodu *Pilosella*, nalezeným v tomtéž místě. Tyto jestřábníky jsou většinou druhy, které z naší krajiny rovněž ustoupily. V tomto případě se jedná s největší pravděpodobností o jestřábník úzkolistý *Hieracium piloselloides*, který nenáleží do žádné z kategorií červeného seznamu. Mohlo by se však jednat o některý z mnohem vzácnějších druhů, jako jsou například silně ohrožené druhy jestřábník výběžkatý *Hieracium flagelare* či jestřábník myší ouško *H. lactucella*. Jednoznačné určení jestřábníků podrodu *Pilosella* je však v tuto dobu prakticky nemožné, díky nedostatku determinačních znaků (např. květenství) v kombinaci s obtížným určováním této složité skupiny.

Ze zoologického hlediska byla plocha prozkoumána v nevhodnou dobu, tudíž neobsahuje žádné bezobratlé, stěhovavé živočichy a další skupiny, které je obtížné nebo nemožné zachytit na konci vegetačního období. Zaznamenáno bylo jen několik druhů běžných ptáků.

*Obr. 1: Hranice řešného území v obci Dlouhé, **bíle** vyznačen výskyt rozchodníku šestiřadého, **červené** výskyt krvavce menšího a jestrábníku podrodu *Pilosella**

Obr. 2: Návrh řešení v obci Dlouhé

Seznam zaznamenaných taxonů cévnatých rostlin v lokalitě Dlouhé

Byliny	<i>Linaria vulgaris</i>
<i>Aegopodium podagraria</i>	<i>Lolium perenne</i>
<i>Aethusa cynapium</i>	<i>Lysimachia nummularia</i>
<i>Agrostis stolonifera</i>	<i>Malva sylvestris</i>
<i>Achillea millefolium</i>	<i>Medicago lupulina</i>
<i>Alchemilla sp.</i>	<i>Oxalis acetosella</i>
<i>Arabidopsis thaliana</i>	<i>Plantago lanceolata</i>
<i>Artemisia vulgaris</i>	<i>Plantago major</i>
<i>Atriplex patula</i>	<i>Poa annua</i>
<i>Ballota nigra</i>	<i>Poa trivialis</i>
<i>Barbarea vulgaris</i>	<i>Polygonum arenastrum</i>
<i>Bellis perennis</i>	<i>Potentilla anserina</i>
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	<i>Prunella vulgaris</i>
<i>Campanula rapunculoides</i>	<i>Ranunculus repens</i>
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	<i>Rubus caesius</i>
<i>Carex hirta</i>	<i>Rumex crispus</i>
<i>Centaurea jacea</i>	<i>Rumex obtusifolius</i>
<i>Cerastium holosteoides subsp. triviale</i>	<i>Sagina procumbens</i>
<i>Cirsium arvense</i>	<i>Senecio vulgaris</i>
<i>Cirsium palustre</i>	<i>Silene latifolia</i>
<i>Conyza canadensis</i>	<i>Sonchus oleraceus</i>
<i>Crepis biennis</i>	<i>Spergularia rubra</i>
<i>Dactylis glomerata</i>	<i>Stellaria alsine</i>
<i>Deschampsia caespitosa</i>	<i>Stellaria media</i>
<i>Digitaria ischaemum</i>	<i>Symphytum officinale</i>
<i>Echium vulgare</i>	<i>Symphytum officinale</i>
<i>Equisetum arvense</i>	<i>Taraxacum sect. ruderalia</i>
<i>Erophila verna</i>	<i>Trifolium pratense</i>
<i>Festuca heterophylla</i>	<i>Tripleurospermum inodorum</i>
<i>Galeobdolon argentatum</i>	<i>Trisetum flavescens</i>
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	<i>Urtica dioica</i>
<i>Galium album</i>	<i>Verbascum sp.</i>
<i>Geranium pyrenaicum</i>	<i>Veronica arvensis</i>
<i>Geum urbanum</i>	<i>Veronica chamaedrys</i>
<i>Glechoma hederacea</i>	<i>Viola arvensis</i>
<i>Heracleum sphondylium</i>	
<i>Hieracium subg. Pilosella</i>	Dřeviny
<i>Hypericum perforatum</i>	<i>Betula pendula</i>
<i>Hypochaeris radicata</i>	<i>Fraxinus excelsior</i>
<i>Chelidonium majus</i>	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
<i>Leontodon autumnalis</i>	<i>Prunus avium</i>
<i>Leontodon hispidus</i>	<i>Prunus cerasifera</i>
<i>Leucanthemum vulgare</i>	<i>Tilia platyphyllos</i>

Seznam zaznamenaných druhů živočichů v lokalitě Dlouhé

Ptáci	<i>Parus major</i>
<i>Cyanistes caeruleus</i>	<i>Passer domesticus</i> – LC
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	<i>Turdus merula</i>

4. Doporučení vyplývající z průzkumu

Na lokalitě obec Dlouhé se krvavec menší *Sanguisorba minor* a jestřábník podrodu *Pilosella* nachází mimo plochy plánovaného zásahu (viz obr. 1 a obr. 2), tudíž by oba zajímavé druhy měly být zachovány. Výskyt rozchodníku šestiřadého *Sedum sexangulare* je vázaný na okraj plotu přilehlé zahrady, kde by nemusel být nutně poškozen, navíc je jeho výskyt očividně druhotný, protože z této zahrady zjevně zplaňuje. Jelikož plochy s výskytem zajímavých druhů v obci Dlouhé nebudou plánovanými zásahy ovlivněny, nebo se jedná o druhotný výskyt druhu, který není uveden v Červeném seznamu ČR, ponechám i tyto zásahy bez dalších doporučení a připomínek.

5. Souhrn a zhodnocení vlivů

Nejvýznamnějším zásahem na sledované ploše je plánovaná výsadba dřevin, která může mít negativní vliv na světlomilné druhy rostlin, v tomto případě se však jedná o místní zásahy na malé ploše, a to především v okolí výsadby stávající. Taková výsadba může přispět ke zvýšení biodiverzity, a to především ptáků, kteří zde mohou nalézt potenciální hnízdiště a podle druhu zvolených dřevin, může mít výsadba, v kombinaci s dalšími typy biotopů lokality, rovněž pozitivní vliv na diverzitu bezobratlých. Výsada dále poskytuje stín, snižuje vysychání půdy a omezuje prašnost vzduchu, což kompenzuje opačný vliv ploch bez vegetace, jako jsou chodníky, pěšiny, či jiné betonové a asfaltové plochy.

Na sledované ploše nebyl zjištěn žádný ohrožený ani zákonem chráněný druh, vyjma nejasného případu jestřábníku podrodu *Pilosella*, který nebylo možné s jistotou určit a jehož populace by plánovanými zásahy neměla být poškozena. Prokázáno bylo 85 druhů cévnatých rostlin a 5 druhů ptáků.

6. Fotodokumentace

Autor fotografií: Ondřej Pospíšil

Foto 1: Obec Dlouhé, pohled na travní prostory s výsadbou a okraji pěšin, budova Obecního úřadu vzadu

Foto 2: Obec Dlouhé, pohled na travní prostory s plevelnou vegetací a sešlapávanými trávnickými v okolí obrubníků

Foto 3: Obec Dlouhé, pohled na travní prostory s vodní plochou nádrže a nejcennějšími trávníky v zadní partii

Foto 4: Detail porostu s rozchodníkem šestiřadým (*Sedum sexangulare*) při okraji plotu sousední zahrady

Foto 5: Detail nejcennějšího porostu ve východní části plochy s krvavcem menším – uprostřed (*Sanguisorba minor*) a ještrábníkem podrodu *Pilosella* – dvě růžice mírně vlevo dole

7. Použitá literatura

AOPK ČR: Nálezová databáze ochrany přírody [online databáze]. publ. 2012 [cit. 2019-06-26], dostupné na: <<http://portal.nature.cz>>

Grulich V. & Chobot K. [ed.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35, 178 pp.

Chobot K. et Němec M. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci.- Příroda, 34, AOPK ČR, Praha, 182 pp.

Chytrý M., Kučera T. et Kočí M. [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 304 s.

Kubát K., Holub L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. et Štěpánek J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.